

གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གྱི་དབྱེ་དཔྱད།

སངས་རྒྱལ་དབང་འདུས། སྤྱི་ག་འཛིན་འོག་མ། སློབ་ཕྲུག་ལས་འབྲེལ།
ནང་པའི་གསོ་རིག་སློབ་ཚྭ་གས།

བརྩམ་དོན།

ཚུམ་འབྲི་འདི་ནང་ལུ་གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གྱི་དབྱེ་དཔྱད་གྱི་སྐོར་ལས་མདོར་བསྟུས་ཅིག་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན།
འདི་ཡང་གེ་སར་གསུམ་ལྷན་ཟེར་བའི་སྤྱོད་ཤིང་འདི་དོ་ཐོ་ཐ་དད་སྟེ་ཡོད་པ་མིན་པར་སྤྱོད་ཤིང་གཅིག་གི་མེ་ཏྲག་
གི་དོ་ཐོ་གཅིག་ལུ་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ལས་བརྟེན་གེ་སར་གསུམ་ལྷན་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་བྱུང་སྟེ་ཡོད།
འདི་ལས་བརྟེན་ཚུམ་འབྲི་འདི་ནང་ལུ་གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གྱི་དབྱེ་དཔྱད་དང་མིང་གི་དབྱེ་བ་རིགས་སྟེ་
ཆན་ཆན་རིག་གི་མིང་སའི་མཐོ་ཆད་དོ་ཐོ་འཁུར་པ་སྤྱོད་གྱི་རོ་ལུ་ལྷན་པ་ལྟུང་པ་ལྟུང་པ་ལྟུང་པ་ལྟུང་པ་
སྤྱོད་ཕྱོག་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུ་འབྲུངས་དཔེ་ཚུ་ལས་འབྲུངས་གཏུགས་དང་རང་གི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་རྒྱུ་
རང་གི་རིག་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་དངོས་སུ་མཐོང་སྟོན་གྱི་སྐལ་བས་ག་དེ་ཅིག་དེས་པའི་གནད་གེ་ར་གཅིག་
ཁར་བསྟུས་ཏེ་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན།

དོ་སྟོན།

ད་ལོ་རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་འདི་རབ་ཅས་འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སྤྱི་མཐུན་ལས་ཕྱོག་
པའི་བཀའ་བློན་གྲྭ་ན་མེད་པའི་བདག་ཉིད་མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཆོག་དང་སྤྱི་གསལ་མའི་སྐྱབས་
མགོན་ཆེ་མཁན་རིན་པོ་རྣམ་གཉིས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞེས་པའི་བཀའ་ཤིས་ལེགས་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མེ་ཏྲག་ཕུལ་
བའི་བདེ་མཆོན་ལུ་གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གྱི་དབྱེ་བའི་སྐོར་ལས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་ཅིག་ཞུ་བ་ཅིན། རང་
རེ་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རི་ཁྲུང་དང་། རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས། བོད་
གྱི་མོན་ལུལ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཡོངས་གྲགས་ལུ་བསྟོན་གེ་སར་ཟེར་མེ་ཏྲག་གི་དོ་ཐོ་གཅིག་ལུ་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་ལས་བརྟེན་རྒྱ་ག་ཕུལ་དང་། བསྟོན་གེ་སར། རྒྱ་ག་གེ་སར་ཟེར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་སྟེ་
ཡོད་པ་ལས་སྤྱོད་ཕྱོག་མཁས་པའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པར་འོལ་ཚོད་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་འབྲུང་འབྲུང་གྱི་སྐྱེ་བོ་རང་

དང་མཉམ་པའམ་རང་ལས་དམན་པ་ཚུ་གིས། གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གཞན་དུ་འཛོལ་ཏེ་རྩོམ་འབྲུལ་དང་ལོག་
 རྟོག་གི་འཕྲང་ལུ་འབྱུང་འོངས་སྒྲུལ་པའི་དོགས་པ་གིས། མཁས་པའི་སྒྲན་གཞུང་དང་འབྲུངས་དཔེ་ཚུ་ལས་
 བྱངས་གཏུགས་དང། སྒྲན་གིང་འདི་སྒྲེ་བའི་ས་གནས་ཚུ་ནང་དངོས་སུ་མྱོང་སྒྲོམ་གྱི་རིག་པས་སྒྲེལ་མར་དབྱེ་
 དཔྱད་འབད་དེ་གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གྱི་དབྱེ་བ་གཏན་འབེབས་བྱུང་མི་འདི་གིས་མ་འོངས་བྱུང་འཚོ་དང་སྒྲན་པའི་
 གཞོན་ནུ་ཚུ་ལུ་ཕན་པ་འབྱུང་ཚུགས་པའི་སྒྲོན་འདུན་བཙས་ལུ་ནི་ཨིན།

མིང།

ཕརྒྱ་གེ་སར།

མིང་གི་དབྱེ་བ།

གེ་སར་རྒྱ་ག་གེ་སར། ལྷུང་གེ་སར། གེ་སར་ཅན།

རིགས།

ཕརྒྱ་གེ་སར། རྒྱ་ག་གེ་སར། ལྷུང་གེ་སར།

སྤེ་ཚན་

ཤིང་སྒྲན་གྱི་སྤེ་ལས་མེ་ཏྲོག་གི་སྒྲན།

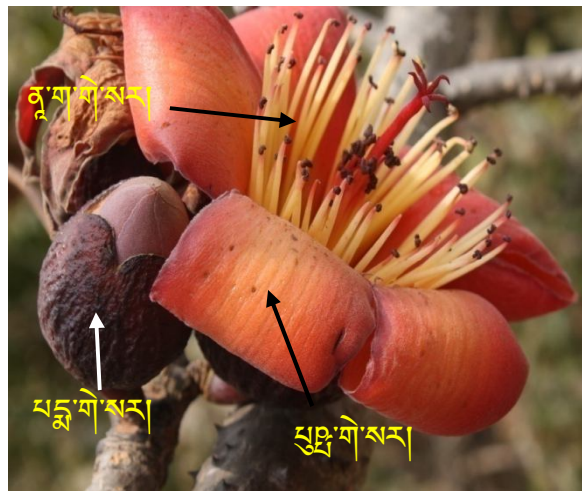
ཚན་རིག་མིང།

Bombax ceiba

སའི་མཐོ་ཚད།

༡༣༠༠ཙམ་ལུ།

ང་ལོ་འཁྲུག་པའི་རྒྱ་གེ་སར་པོ་ལས། དོན་རྒྱ་
 ག་ཞེས་པ་ལྟ་དང། སྤུལ་མེ་ཏྲོག་ལའང་
 འཇུག་པས་ན་འབྲུངས་དཔེའི་བྱངས་མ་
 མཐོང་ཡང་ལྟ་ཤིང་སྤེ་ལོ་སྤོང་གཉིས་སྟར་ག་
 འདྲ་བའི་ཐོག་རྒྱུ་མེ་མེ་ལོ་དཔ་དེའི་
 ལྷེབས་སུ་ཐུའུ་ནམས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བལྟས་ནས་སྒྲེལ་པའི་ཐུའུ་ལ་བྱེ་བ་སྒྲུལ་
 རྒྱུ་ཟངས་གོག་བཙོམ་པ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རྒྱ་
 སྤུལ་དང། མེ་ཏྲོག་བྱེ་ཚར་ནས་ནང་གི་སྒྲུལ་
 རྒྱུ་ཟངས་པ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རྒྱ་གེ་སར་དང་བར་རམ་མེ་ཏྲོག་གི་འདབ་མ་དམར་པོ་དེ་ལ་ཕརྒྱ་གེ་སར་ཞེས་བྱ།

ཉར་སྒྲིམས་པ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རྒྱ་གེ་སར་དང་བར་རམ་མེ་ཏྲོག་གི་འདབ་མ་དམར་པོ་དེ་ལ་ཕརྒྱ་གེ་སར་ཞེས་བྱ།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང། སྒྲེལ་པ་འདྲེལ་ལས། རྒྱ་ག་སྤུལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ག་ལྟམ་སྒྲུང་པོ་ལ་འཇུག་ཅིང། སྤུལ་མེ་
 ཏྲོག་ལ་འཇུག་པས་སྒྲུལ་ལྟམ་སྒྲུང་པོའི་མེ་ཏྲོག་དང། རྒྱ་གེ་སར་ནི་རྒྱ་ག་ལྟམ་གེ་སར་ཞེས་སྒྲུལ་ལ་འཇུག་པས་
 ལྷུང་གེ་སར་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། འདི་ལ་ལ་ཅིག་ཕྱི་ཕརྒྱ་གེ་སར། རྒྱ་གེ་སར། དཀྱིལ་སྤུལ་གེ་སར་ཞེས་
 གེ་སར་གསུམ་ག་འདི་ལ་འདྲོད་པ་མི་འཐད་དེ། མེ་ཏྲོག་གི་ཕྱི་ནང་ལ་གེ་སར་གྱི་སྒྲུ་མི་འཇུག་ཅིང། བརྒྱད་པའི་

རང་འགྲུལ་དུ། སང་མའི་གེ་སར་པད་མའི་ཟེ་བ་དང། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། དེས་ན། ལྷ་ག་ཞེས་ཤིང་དེའི་མེ་
 ཏྲོག་ལ་ལྷ་ག་ཕུལ། ཟེའུ་འབྱུང་ལ་ལྷ་ག་གེ་སར་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་དང། སང་མ་གེ་སར་ནི་པད་མའི་སྒྲིལ་ཆུའི་སྟེང་དུ་
 འཕྲོ་བ་ལ་འཇུག ཅེས་གསུངས། མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་ལས། གེ་སར་གསུམ་སྟེ། ལྷ་ག་ཕུལ་དང། སྒྲིལ་གེ་སར།
 ལྷ་ག་གེ་སར། རང་གི་འདབ་མ་དམར་པོ་ནི་སྒྲིལ་གེ་སར་དང། དེའི་ནང་གི་སྒྲིལ་འདྲ་བ་ནི་ལྷ་ག་གེ་སར་དང། ལ་
 མ་བྱེ་བའི་ཟངས་ཁོག་བཙམ་པ་འདྲ་བ་ནི་ལྷ་ག་ཕུལ་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད། དྲང་སྟོང་ཞལ་ལུང་
 རང་ལུ། སྒྲིམས་པའི་དགོངས་པ་འཐད་པའི་སྟོར་དང། སྤེམ་ཉེལ་འཕྲེང་ལས། རྟོན་ལུ་གེ་སར་གསུམ་གྱུའི་མེ་
 ཏྲོག་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང། གསུམ་ཀ་ཐ་དད་མིན་པར་བྱི་ནང་གི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་གཞན་ལས་མི་འཛོལ་
 བར། གེ་སར་གསུམ་ལྷ་ན་དུ་སྒྲིལ་བས་པ་ཆུ་གིས་བཞེད་པའི་སྟོར་གསལ་ཏེ་ཡོད། སྒྲིལ་པ་ཆུལ་ཁྲིམས་སྒྲིལ་བཟང་
 གིས་བཙམས་པའི་ འཁྲུངས་དཔེ་རང་ལུ་ཡང་ བྱི་ན་ག་ཕུལ་དང། རང་ལྷ་ག་གེ་སར། བར་སྒྲིལ་གེ་སར། ཟེར་
 བསྟན་ཏེ་འདུག། གང་ལྟར་ཡང་སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་འཁྲུངས་དཔེ་ལས་དྲངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང། ཁོ་པོས་དཀའ་
 བ་བྱང་བས་ད་ཀྱི་སྟོ་ལས་དངོས་སུ་ཆོན་མར་སྟོང་ཞིབ་ཀྱི་གནས་ཆུལ་སྟེ་བཤད་པ་ཅིན། འདི་ཡང་རང་སྟོངས་
 ཆོ་གདུང་ཆེ་བའི་ལུལ་ཁམས་སུ་མང་ཆེ་བ་ཞིང་དང། གཙང་འགྲུལ་ལམ་ཟུར་བཙས་ལུ་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ཤིང་འདི་
 སྟོང་པོ་དང་ལོ་མ་སྟར་ག་འདྲ་བའི་ཐོག་ལུ་ཆོར་མ་མཁལ་མ་ཞོ་ག་དང་ཕྱོགས་མཆུངས་སུ་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཆད།
 དམིགས་གསལ་ཆོར་མའི་རྩ་བ་བྱ་མོ་གཞོན་ལུ་མའི་ལུ་མ་འདྲམ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཡལ་གའི་ལོགས་ལས་ཐོག་བྱ་འམ་
 ཐེའུ་(མེ་ཏྲོག་ལ་མ་འབྱས་པ)ཆུ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལུ་བཞུས་ཏེ་སྒྲིལ་པའི་ཐོག་བྱ་ལ་རྒྱས་ཏེ་སྒྲིལས་པའི་ཟངས་གོག་
 བཙམ་པ་འདྲ་བ་འམ་བྱི་གོས་མཐུག་གིས་གཏུམས་ཏེ་ཡོད་མི་ལུ་ལྷ་ག་ཕུལ་དང། མེ་ཏྲོག་ལ་རྒྱས་ཆོར་ཞིམ་ལས་
 རང་གི་ཟེའུ་འབྱུང་རྟེན་རྩ་བ་སྒྲིམས་པ་འདྲམ་དང། ལ་དོག་དམར་སེར་གྱི་འོད་དང་ལྷན་པའི་ལར་ཟེའུ་འབྱུང་ཤིང་པ་
 དང་ཆེ་ལུ་ཟེའུ་འབྱུང་ནག་ཐིགས་ཀྱིས་དགང་སྟེ་ཡོད་མི་ལུ་ལྷ་ག་གེ་སར་རམ། ལྷ་ལྷལ་གེ་སར་ཟེར། བར་རམ་མེ་
 ཏྲོག་གི་པད་འདབ་མཐུག་ལ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་དམར་པོ་ནང་དོས་སེར་གས་ཅན་ཡོད་མི་ལུ་སྒྲིལ་གེ་སར་ཟེར་
 གོང་ལུ་དཔེ་རིས་ནང་ལུ་མངོན་གསལ་བཞིན་དུ་ཡིན། དེ་ཡང་བརྟེན་སྟོང་ལས། སྒྲིལ་གེ་སར་གེ་བའི་བྱི་མ་
 འདྲ། །ལྷ་ག་གེ་སར་རྟེན་རྩ་བ་གཏུབས་པ་འདྲ། ལྷ་ག་ཕུལ་ཟངས་ཁོག་དུམ་བྱ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི། འབྲུ་དུས་
 དང་ལས་སྟོན་བདུན་ཅི་སྒྲིལ་གྱི་འཁྲུངས་དཔེ་ལས། སྒྲིལ་དུ་མེ་ཏྲོག་དང་ཟེའུ་འབྱུང་འདབ་མ་བཙས་པོད་ལྷ་ལྷལ་པ་
 ཅམ་ལ་མེ་ཏྲོག་འཆར་སྒྲིལ་བཏུས་ནས་བསིལ་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་སྟོང་རྒྱ། ཞེས་བསྟན་ཡོད་ཅུང་། དེས་ལག་ལེན་
 དངོས་བསྟར་སྒྲིལ་སུ་རང་རྒྱ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ཅམ་ལུ་བཏུས་ཏེ་བསིལ་གྱི་བ་ནང་སྒྲིལ་ཞིམ་ལས་སྒྲིལ་ནང་ལུ་
 བེད་སྟོང་འཐབ་བཞིན་དུ་ཡོད།

རྫོགས་པ།	བསྐྱེད་པ།
ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ།	ལ་བ།
ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ།	བསྐྱེད་པ།

ཕན་ཡོན།

དེ་མེད་ཤེས་འཕྲེང་ལས། རྒྱ་ག་སྤྱུ་རྒྱ་ག་གེ་
སར་དང་། སྤྱུ་གེ་སར་སྤྱུ་མཆིན་སྤྱིང་
ཆད་སེལ། ཞེས་གསུངས་ཡོད་དོ་བཟུམ།
དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཡང་། དང་པོ་སྤྱུ་བ།
གཉིས་པས་མཆིན་པ། གསུམ་པས་སྤྱིང་
བཅས་ཀྱི་ཆད་པ་མཐའ་དག་ལུ་ཕན།
ཡང་། རོ་སྤྱུ་ལས་སྤྱུ་གེ་སར་བསྐྱེད་པ་
རྒྱུ་པས་མཆིན་པ་ཡང་། རྒྱ་ག་གེ་སར་
ཡང་ནི་དེ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས། །

མཐུག་བསྐྱེད།

རང་ལུ་ཤེས་བྱ་སྤྱང་པའི་སྤྱུ་བས་དང་། རྒྱུ་སྤྱི་ཤེས་ཆད་དང་མཐུན་རྒྱུ་གས་པའི་རིག་ལམ་ ཞེས་འཛོལ་གྱི་
འཐབ་ལམ་ནང་ཚུད་པའི་འབྲི་རྩལ་ལས་འབབ་དང་ལྷན་མེད་རུང་། གསེ་བ་རིག་པའི་སྤྱུ་བ་ཆོག་གས་ཀྱི་ལོ་ལྟར་
དུས་དེབ་འདི་ལྷན་བཟུང་སྤྱུ་གས་ཐབས་དང་། གེ་སར་གསུམ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་གས་སྤྱུ་མཐོ་ཆོངས་མ་དགོ་
པར་ངོས་འཛིན་སྤྱུ་བའི་ཆེད་དུ་ རང་བཅོམ་མིན་པར་མཁས་པའི་གསུང་ལས་བདུས་པའི་འབྲི་རྩལ་འདི་ གསུམ་
དེབ་ནང་ལུ་བཅུག་ནི་འོས་སྤྱུ་བས་ཐོབ་མི་འདི་ལུ་ཉིང་ལས་རང་དག་འོས་སྤྱུ་བྱུང་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨོན།

རྒྱུ་བྱེད་དཔེ་ཆ།

1. སྤྱུ་སྤྱི་སངས་རྒྱུ་བྱེད་མཆོ། (༡༩༩༩) རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་བེ་རྒྱུ་སྤྱི་ཤེས་ཆད་ཀྱི་ལུ་ལྟར་ཞུ་ནི་ཨོན།

༡. ཁྲ་ཆེ་ནམ (༡༠༠༠) རྒྱ་བཞི་འགྲེལ་ཆེན་ངང་སྤྲོད་ཞུལ་ལུང་ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་།
༢. ཟུར་ཁ་བ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། (༡༩༩༢) རྒྱ་བཞི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞུལ་ལུང་ Printed at jayyed press, Ballimaran Delhi
༣. སྐྱེམས་པ་ཆེ་དབང་། (༡༩༩༤) རྒྱ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་ བོད་གཞུང་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་།
༤. བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས། (༡༩༩༠) 'ཀྲིས་བརྩམས་པའི་ ཇི་མེད་ཤེལ་འཕྲེང་ ཞ་ཏོ་ཞན་བོད་སྐད་སྐྱེན་ཁང་།
༥. ཀམ་ཚས་འཕེལ། (༡༩༩༣) བདུད་ཅི་སྐྱེན་གྱི་འཁྲུངས་དཔེ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་།
༦. ཕུར་པ་དབང་ཕུག (༡༠༠༩) འབྲུག་གི་ཁོག་སྐྱེན་དཔེ་དེབ། རང་པའི་སྐྱེན་ཁང་ཁྱེ་བ།

གུར་གུམ (Carthamus tinctorius)